

Tájékoztató az egyszerűsített honosítási eljárásról

Az Alkotmány 6. § (3) bekezdése kimondja, hogy „**a Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását.**” A világban és a Kárpát-medencében élő magyarság körében az elmúlt 20 évben időről-időre felbukkant igényként, hogy az anyaországgal való kapcsolattartásban és magyarságuk megtartásában komoly segítséget jelentene – külföldi példák nyomán – egy egyszerűsített honosítási eljárás bevezetése.

A magyar Országgyűlés 2010. május 26-án fogadta el a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény módosítását, bevezetve az egyszerűsített honosítási eljárást. Az egyszerűsített honosítási eljárás lényege, hogy nem kell Magyarországon letelepedni a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárság megszerzéséhez, nem kell állampolgársági vizsgát tenni, elegendő a magyar nyelv ismerete és nem kell a magyarországi lakóhelyet és megélhetést igazolni.

Az egyszerűsített, kedvezményes honosítást kérheti a Magyarországon élő (függetlenül az itt tartózkodás időtartamától, jogcímétől) és a szomszédos államokban élő mellett a nyugat-európai, tengeren túli kérelmező egyaránt. A szabályozás nem teljesen újdonság a magyar jogrendszerben, hiszen már az első magyar állampolgársági törvény és az 1886. évi IV. törvénycikk is ismerte a határon túli magyarok, a csángók egyszerűsített honosítási eljárását.

Az új szabályokat a 2011. január 1. után benyújtott kérelmekre kell alkalmazni, de nincs időbeli korlát, azaz évek múlva is be lehet azonos feltételek mellett nyújtani az állampolgársági kérelmet.

A kérelem benyújtása

Kérelmet bárki benyújthat, nemcsak az a személy aki megfelel az egyszerűsített honosítás/visszahonosítás törvényi feltételeinek. A korlátozottan cselekvőképes, illetőleg a cselekvőképtelen személy nevében a törvényes képviselője terjesztheti elő a kérelmet.

Kérelmet az nyújthat be, aki a kedvezményes honosítás következő (együttes) feltételeinek maradéktalanul megfelel:

- maga vagy **felmenője magyar állampolgár** volt vagy **valószínűsíti magyarországi származását**,
- **magyar nyelvtudását igazolja** (ezt a kérelmet átvevő szerv ellenőrzi),
- a magyar jog szerint **büntetlen előéletű és büntetőeljárás nincs ellene folyamatban**, és
- honosítása nem sérti Magyarország **közbiztonságát és nemzetbiztonságát**.

Az állampolgársági kérelem mellett a kérelmezőnek be kell nyújtani a **születési anyakönyvi kivonatát és a családi állapotát igazoló okiratokat** (házassági anyakönyvi kivonat, válást igazoló dokumentum, stb.), valamint a **magyar származást igazoló dokumentumokat** (például a felmenők születési anyakönyvi kivonatai, de lehet plébánosi/lelkipásztor igazolás vagy régi magyar okirat, például illetőségi bizonyítvány, iskolai bizonyítvány, katonakönyv, stb.). A magyar származás igazolásánál fontos, hogy a családi kapcsolat, azaz a leszármazás végig követhető legyen. Mellékelni kell még egy **magyar nyelven, saját kézzel írt önéletrajzot és két darab igazolványképet** (külföldön élőknek egyet).

A kérelmező köteles nyilatkozni arról, hogy büntetlen előéletű és nem folyik ellene büntető eljárás, valamint arról, hogy az elmúlt öt évben elmarasztalta-e valamely bíróság szándékos bűncselekmény miatt. A külföldön élő kérelmezőnek az eljáró szerv felhívására csatolnia kell a külföldi lakóhelye szerint illetékes hatóság büntetlenséget tanúsító igazolását.

Az idegen nyelvű okiratokat nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése vagy viszonyossági gyakorlat hiányában

- hiteles magyar nyelvű fordítással, és
- ha ennek elháríthatatlan akadálya nincs, diplomáciai felülhitelesítéssel ellátva kell az állampolgársági kérelemhez csatolni.

Az állampolgársági kérelmet be lehet nyújtani

- [a magyarországi anyakönyvvezetőknél](#),
- [a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal regionális igazgatóságainál](#), illetve
- [külföldön a magyar külképviseleteken a magyar konzuli tisztviselőknél](#).

Ha az állampolgársági kérelem hiányos, vagy az elbíráláshoz szükséges okiratokat a kérelmező nem csatolta, az eljáró szervek a hiány pótlására határidő tűzésével felszólítják. A hiánypótlás teljesítéséig az ügyben dönteni nem lehet.

Névmódosítás

A határon túli magyarok az egyszerűsített honosítási eljárással egyidejűleg kérhetik

- hogy saját vagy felmenőjük egykori magyar születési családi nevét viselhessék,
- többtagú születési családi névből egy vagy több tag, valamint születési és házassági névből a nemre utaló végződés vagy névelem elhagyását,
- utónevüknek magyar megfelelőjét.

A névmódosítási kérelmet okirattal vagy szakvéleménnyel kell alátámasztani.

A névmódosítást személyenként, [önálló kérelem-nyomtatványon](#) kell kérelmezni.

Névmódosítással nem változtatható meg a házassági név, a házassági névviselési forma.

A kérelmező saját vagy felmenője egykori magyar születési családi nevének írásmódját korabeli magyar állami hatóság által kiállított okirattal tudja igazolni. A kérelmet alátámasztó okirat elsősorban a kérelmező vagy felmenője magyar anyakönyvi kivonata, továbbá az anyakönyvi bejegyzés alapján kiállított, a személyi adatokat közhitelően igazoló okmány.

Ezek egybeesnek a kérelmező vagy felmenője egykori magyar állampolgárságát igazoló vagy valószínűsítő okiratokkal.

A magyar nyelvtől és névviseléstől idegen névelem (pl. az egyes szláv nyelvekben – orosz, ukrán, belarusz – szokásos apai név) vagy nemre utaló végződés (-ová, -a) elhagyható a névmódosítás keretében. A kérelem igazolására külön okiratot nem kell bemutatni, a szükséges adatokat a születési anyakönyvi kivonat tartalmazza.

A külföldön anyakönyvezett utónév magyar megfelelőjeként csak a Magyar Tudományos Akadémia által elismert utónévkönyvben, vagy a Nemzeti és etnikai kisebbségek utónév könyvében megjelölt utónév fogadható el, amely nem mindig egyezik a köztudatban élő névazonossággal. A kérelmező nyilatkozata határozza meg a név magyar megfelelőjét egyes esetekben (Pl. a Matej-nek Máté és Mátyás is lehet a megfelelője).

A névmódosítási kérelmet mind a kérelmezőnek, mind a kérelmet átvevő személynek alá kell írnia. A névmódosítás a magyar állampolgárság megszerzésével (eskü- vagy fogadalomtétellel) egyidejűleg lép hatályba.

A kérelem elbírálása

A közigazgatási és igazságügyi miniszter előterjesztése alapján a kérelemről a köztársasági elnök dönt. A miniszter az előterjesztést a kérelemnek a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalhoz történő beérkezésétől számított három hónapon belül nyújtja be a köztársasági elnöknek. **Ebbe az időtartamba azonban nem számít bele:**

- a hiánypótlásra felhívástól annak teljesítéséig terjedő idő,
- az eljárás felfüggesztésének időtartama (ilyenkor a döntés olyan kérdés elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik),
- a közbiztonsági és nemzetbiztonsági véleményezés időtartama,
- az állampolgárságot érintő adat vagy okirat beszerzése érdekében más hatósághoz vagy állami szervhez intézett megkereséstől a válasz megérkezéséig terjedő idő.

Ez azt jelenti, hogy a kérelem benyújtásától számított 4-5 hónap után lehet választ várni, természetesen annak függvényében, hogy hány kérelem kerül benyújtásra.

A honosított személy választása szerint állampolgársági esküt vagy fogadalmat tesz. Az esküt vagy a fogadalmat a honosított vagy magyarországi polgármester előtt, vagy a magyar külképviselet vezetője előtt teszi le. A cselekvőképtelen személy nevében az esküt vagy fogadalmat a törvényes képviselője teszi le. **A honosított a magyar állampolgárságot az eskü vagy fogadalom letételének napján szerzi meg.**

A magyar állampolgárság megszerzése **nem jelenti automatikusan a magyar útlevél megszerzését.** A magyar útlevél igénylésének előfeltétele a magyar állampolgárság, tehát az útlevelet csak akkor lehet igényelni, ha a kérelmező már magyar állampolgár (megkapta a honosítási okiratot és letette az esküt).

Idegen nyelvű okiratok lefordítása

Az idegen nyelvű okiratot nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése vagy viszonyossági gyakorlat hiányában **hiteles magyar nyelvű fordítással,** és ha ennek elháríthatatlan akadálya nincs, **diplomáciai felülhitelesítéssel ellátva** kell a kérelemhez csatolni. Hiteles fordítást, fordítás hitelesítését, valamint idegen nyelvű hiteles másolatot a Magyar Köztársaság területén az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (OFFI) készíthet. A Magyar Köztársaságnak a külügyminiszter által egyes közjegyzői feladatok végzésére felhatalmazott **konzuli tisztviselője** – egyebek mellett – okiratról hiteles fordítást készíthet vagy a fordítás helyességét tanúsíthatja.

Fontos kiemelni, hogyha a hiteles fordítást arra – annak készítésére – feljogosított külföldi hatóság, szerv vagy személy (bíróági tolmács, közjegyző) készítette, a fordítást el kell fogadni. **(Tehát közjegyzői fordítások, bírósági tolmácsi fordítások is elfogadhatók.)**

Ha a külföldi okirat olyan idegen nyelven készült, amely nyelven a magyar jog szerint hiteles fordítás készítésére feljogosított szerv (személy) nem ért, vagy nincs magyar külképviselet az adott államban, a külföldi állam belső joga szerint hiteles fordításra feljogosított személy által

valamely világnyelvre történt hiteles fordítás alapján kerül sor a külföldi okirat magyar nyelvre történő hiteles fordítására („köztes fordítás”). Ez szintén **elfogadható** a honosítási és az anyakönyvi eljárásban.

Nincs szükség a külföldön kiállított közokirat diplomáciai felülhitelesítésére azokban az országokban, amelyekkel Magyarország jogsegélyszerződést kötött, vagy amelyek részesei a külföldön felhasználásra kerülő közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének, felülhitelesítésének mellőzéséről szóló [Hágai Egyezménynek](#) (a szomszédos országokban és a legtöbb európai országban nem kell diplomáciai felülhitelesítés, más esetekben viszont a Hágai Egyezményhez csatlakozást érdemes előtte leellenőrizni). A honosítási kérelmet elbíráló hatóság viszonyosság esetén, vagy azon okiratok esetében is eltekinthet a felülhitelesítéstől, amely külföldi okiratok valóságát illetően kétsége nem merül fel. Ezen okiratok pontos köréről az elbíráló hatóság tájékoztatja a kérelem átvételére jogosult szerveket.

A fentiekől eltérő esetekben a külföldön kiállított közokirat belföldön akkor fogadható el, ha az diplomáciai felülhitelesítéssel van ellátva. Az illetékes magyar külképviseleti hatóság a külföldi hatóság által kiállított és hitelesített okiratot oly módon hitelesíti felül, hogy az okiraton az illetékes hatósági aláírást és pecsétet hitelesíti. A diplomáciai felülhitelesítési eljárás díjköteles.

Területváltozások 1938 és 1945 között:

Trianoni békeszerződéssel elcsatolt területek 1921. július 26.	Bécsi döntések	A Magyarországhoz való visszacsatolás időpontja	Az utódállam A bécsi döntések 1945. január 20 ai hatállyal érvénytelenné váltak
Szlovák területek (Felvidék) 1921. július 26-tól Csehszlovákia	Csehszlovákia déli része (1939. évi 2.200 M.E. rendelet)	1938. november 2.	1945. január 20-tól Csehszlovákia
Kárpátalja 1921. július 26-tól Csehszlovákia	Kárpátalja (Csehszlovákia) (1939: VI. tv.)	1939. március 15.	1945. január 20-tól Szovjetunió
Erdély 1921. július 26-tól Románia	Észak-Erdély (Románia) (1940: XXVI. tv.)	1940. augusztus 30.	1945. január 20-tól Románia
Délvidék 1921. július 26-tól Jugoszlávia	Délvidék (Jugoszlávia) (1941: XX. tv.)	1941. április 11.	1945. január 20-tól Jugoszlávia

A magyar származás igazolásánál fontos, hogy a családi kapcsolat, azaz a leszármazás végig követhető legyen. Mellékelni kell még a kérelemhez egy magyar nyelven, saját kézzel írt **önéletrajzot** és két darab **igazolványképet** (külföldön élőknek egyet), valamint

magyarországi lakóhellyel rendelkező kérelmezőnek személyazonosító igazolvány kiadásához szükséges adatlapot is csatolnia kell.

A mellékletek közül eredetben kell a kérelemhez csatolni a saját születési és a családi állapotot igazoló okiratot, míg a többi okirat esetében hiteles másolat, illetve az eredeti okirat bemutatása is elfogadható (így a kérelem átvevőjénél az eredeti bemutatása mellett is lehetséges másolatot hagyni, aki összevetheti a másolatot az eredetivel). **Hiteles fordítás esetén a fordításhoz hozzáfűzött másolat is elfogadható, azaz ebben az esetben nem kell az eredeti okiratot átadni.** Magyarországi anyakönyvi eseményről kiállított okirat beszerzéséről, ha azzal a kérelmező nem rendelkezik, – kérelemre – a BÁH gondoskodik, de azt az ügyfél nem kapja meg. Amennyiben a kérelmező a kérelem-nyomtatványon jelzi, hogy **az anyakönyvi okmányait eredetben** az idegenrendészeti eljáráshoz (letelepedési, bevándorlási eljáráshoz) csatolta, azok hivatalból a honosítási eljáráshoz beszerezhetők. **Megengedett az is**, hogy a kérelmező jelezze, ha hozzátartozójával (pl. nagykorú testvérével) egy időben nyújtja be az egyszerűsített honosítási kérelmet, és az a felmenők magyar állampolgárságát igazolta vagy valószínűsítette magyarországi származását. Ebben az esetben meg kell adni a hozzátartozó személyi adatait és a kérelem benyújtásának helyét.

Aki olyan területen született, amely 1938 és 1945 között Magyarországhoz tartozott, arról vélelmezhető, hogy volt ebben az időszakban magyar állampolgár. Tehát ha valaki például 1931-ben született Kolozsváron, az volt magyar állampolgár. Ennek megfelelően ezekben az esetekben a leszármazást nem kell 1921-ig visszavezetni.

Benyújtandó okiratok

Az állampolgársági kérelem mellett a kérelmezőnek be kell nyújtani a **születési anyakönyvi kivonatát** és a **családi állapotát igazoló okiratokat**¹ (házassági anyakönyvi kivonat, válást igazoló dokumentum, stb.), valamint a **magyar származást igazoló dokumentumokat** (például a felmenők anyakönyvi kivonatai, de lehet plébánosi/lelkipásztor igazolás vagy régi magyar okirat, például egykori állampolgársági bizonyítvány, honosítási/visszahonosítási, elbocsátási okirat, névváltoztatási okirat, korabeli magyar katonakönyv, útlevel, személyi igazolvány, munka- vagy cselédkönyv, lakcímbjelentő lap, illetőségi bizonyítvány, stb.).

Elsődlegesen a felmenő anyakönyvi kivonata alkalmas a magyar állampolgártól való leszármazás igazolására. A „leszármazási láncot” addig kell visszavezetni, amíg olyan felmenőhöz nem jutunk, akiről vélelmezni lehet, hogy volt magyar állampolgár. A felmenő egykori magyar állampolgárságának igazolására alkalmas pl.: anyakönyvi kivonat (születési, házassági, halotti), állampolgársági bizonyítvány, opciós bizonyítvány, illetőségi bizonyítvány, honosítási/visszahonosítási okirat, korabeli munkakönyv, cselédkönyv, névváltoztatási-, elbocsátási okirat, iskolai bizonyítvány, korabeli lakcímbjelentő, katonakönyv, korabeli magyar útlevel.

A magyar állampolgártól való leszármazás igazolására a plébánosi/lelkipásztori igazolás is alkalmas, ha az 1895 előtről szól.

¹*Természetesen még hajadon/nőtlen kérelmezőknek erről nem kell igazolást hozniuk.*

Hazai anyakönyvezés

A hazai anyakönyvezés a magyar állampolgárok külföldön történt anyakönyvi eseményeinek (születés, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat és ez utóbbiak megszűnése, valamint a haláleset) bejegyzése egy központi magyar anyakönyvbe. A honosítottak és visszahonosítottak esetében a magyar állampolgárság megszerzését – 2007 óta kötelezően – követi a hazai anyakönyvezés.

A honosítást és visszahonosítást kérők külföldön történt születésének, házasságkötésének és bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének hazai anyakönyvezéséhez adatlapot kell kitölteni. A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 11. § (1) bekezdése szerint: „Az ember személyes joga annak az államnak a joga, amelynek állampolgára. Az állampolgárság megváltozása nem érinti a korábbi személyi állapotot és az annak alapján létrejött jogokat és kötelezettségeket.” Az előbbiekből következően általában nem kell vizsgálni, hogy a magyar állampolgárság megszerzése előtt, a korábbi személyes jog alapján milyen módon alakult az érintettnek pl. a névviseleése. Az [adatlapon](#) egyes kérdésekről azonban nyilatkozatot kell tenni, pl. anya születési családi neve, házassági név, a születendő gyermekek családi neve, stb.